

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

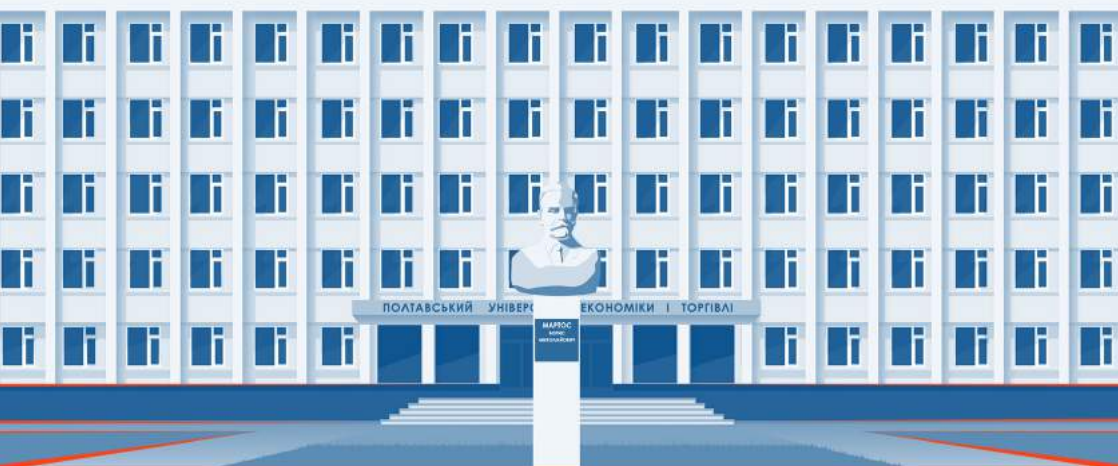
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство аграрної політики та продовольства України

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ: ТУРИЗМ, ЛЮДИНОМІРНІСТЬ, ПАРТНЕРСТВО, КООПЕРАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 14 грудня 2017 року)

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство аграрної політики та продовольства України**

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ:
ТУРИЗМ, ЛЮДИНОМІРНІСТЬ,
ПАРТНЕРСТВО, КООПЕРАЦІЯ**

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 14 грудня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 330.34:316.422
М74

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі» заборонено*

Редакційна колегія:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);
С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, проректор із наукової роботи ПУЕТ;
Ю. Г. Лисенко, член-кореспондент НАН України, д. е. н., професор, директор навчально-наукового інституту інноваційних технологій управління ПУЕТ;
І. Л. Липтуга, радник Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України, президент Асоціації «Національна туристична організація України»;
В. І. Ляшенко, д. е. н., професор, віце-президент, головний вчений секретар, академік Академії економічних наук України, завідувач відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України;
М. Є. Рогоза, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики ПУЕТ;
Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;
А. М. Стефанович, директор Департаменту науково-освітнього забезпечення та розвитку підприємництва на селі Міністерства аграрної політики та продовольства України;
А. О. Шенін, начальник відділу економічної аналітики, статистики, стандартизації та науки Департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України;
Ю. В. Карпенко, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ.

Модернізація економіки в умовах зростання суспільної свідомості:
М74 туризм, людиномірність, партнерство, кооперація : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава 14 грудня 2017 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 848 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ., нім., рос. мовами.

ISBN 978-966-184-296-9

Конференцію проведено в межах науково-дослідної роботи «Проблеми функціонування та розвитку сфери туризму в умовах модернізації економіки» (держ. реєстр. номер 0117U004715). Оpubліковані наукові дослідження авторів спрямовано на з'ясування сучасного стану та перспектив подальшого розвитку європейської модернізації та реформ в Україні в умовах соціально-економічної асиметрії світового господарства; соціально-економічних умов модернізації сфери туризму, гостинності та рекреації; модернізації кооперативного сектора національної економіки; модернізації університетської освіти.

УДК 330.34:316.422

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2017

ISBN 978-966-184-296-9

*Є. Г. Гігашвілі, студентка
Науковий керівник – А. О. Пантелеймоненко,
д. е. н., професор
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
tettyhong@gmail.com*

«ТЕМНИЙ БІК» ТУРИЗМУ: «ПОХМУРИЙ» АБО «ЧОРНИЙ» ТУРИЗМ

Останніми роками туризм в сучасному світі набуває все більшого розвитку. Ця галузь економіки дуже швидко розподіляється на нові види. І серед цієї класифікації існує так званий «темний» туризм – мандрівки по місцях трагічних подій.

Дана тема на сьогоднішній день є актуальною, так як являє собою особливий підхід до туризму, і з кожним роком стає популярним серед звичайних видів відпочинку подорожуючих. Зокрема, цікавість до даної теми визначає низький рівень розробленості цього виду туризму. В основному, окремі аспекти розвитку темного туризму описують у деяких публікаціях та у періодичних виданнях, проте інформації недостатньо для визначення цього явища, а воно має багато особливостей та специфічних властивостей.

Вперше назва «похмурий туризм» було використано в 1996 р., в журналі *International Journal of Heritage Studies*. З тих пір воно стало звичним. Однак, більш широке поширення набуло з 2000 р. після виходу книги «Темний туризм» під авторством професорів Шотландського Університету Малькольма Фоулі і Джона Леннона [1].

«Похмурий туризм» – це новий напрям, який за свою основу бере відвідування місць, що в минулому були пов'язані були зі смертю, катастрофами та різними подіями зі сумними наслідками. Таким чином, «темних» туристів приваблюють не музеї та пляжі, а поля битв, камери катування, в'язниці, цвинтарі, місця катастроф та ін.

Так, найперші туроператори, що спеціалізуються на «чорному» туризмі розпочали діяльність з туру на місце катастрофи дирижабля «Гінденбург» в американському військовому аеропорту Лейкхерст, а французький дослідник Бертран Бейернна випустив книгу з описом приблизно 7 тис. могил французького

кладовища із зазначенням їх місць. На думку автора, книга дозволить читачам збагатити свої знання з історії та культури Франції [2–3].

Можна виокремити декілька аспектів приналежності темного туризму до певних видів туризму. По-перше, похмурий туризм можна віднести до дослідницького туризму, який є новою прибутковою сферою туристичної діяльності, що спирається на психологічний інтерес людини до всього невідомого.

По-друге, похмурий туризм можна прирахувати до екстремального виду, так як він пов'язаний з загрозою для життя людини.

Взагалі чорний туризм має декілька умовних напрямів:

- катастрофічний (природний і техногенний) – Новий Орлеан (ураган Катріна), райони Південної Азії (землетруси і цунамі);

- містичний (туризм привидів) – проходять по Дубліну (Ірландія), Флориді (США), Брісбені (Австралія) і Квебеку (Канада);

- темний (смертельний) – «Поля смерті червоних кхмерів» у Камбоджі, місця Голодомору в Україні, музеї тортур, в'язниці місця історичних битв;

- цвинтарний – тури, присвячені Хелловіну (Нью-Йорк), нічні екскурсії на найстаріше кладовище (Сантьяго).

Також, такий вид туризму незвичайний тим, що дає можливість людині відчутти реальну загрозу життю. Таким чином, людина усвідомивши свою смертність, почне жити більш повним життям.

Визначають декілька теорій, що пояснюють, чому «темні» туристи звертаються до даного напрямку туризму. Одні дослідники стверджують, що під час відвідування подібних місць люди не жахаються, а відчують почуття приємного збудження. Інші вважають, що страх і гострі відчуття періодично необхідні людині, щоб потім, «звільнившись» від жахливого видовища, пережити ейфорію. Також, є припущення, що деяким людям просто подобається страшитися, і лякливі моменти з чужого життя дають їм насолоду. У той же час взагалі є думка, що відвідування таких місць навіть корисно. Адже такі специфічні місця для відвідування допомагають нам винести урок з минулого, і в ту ж хвилину зрозуміти, що часу для здійснення своїх справ залишається мало. Іншим же подорожуючим просто

цікаво побачити місця, про які вони чули. Іноді люди навіть і не усвідомлюють, що та чи інша екскурсія відноситься до темного туризму [4–5].

Але у будь-якому випадку дарк-туризм, у багатьох країнах світу дійсно широковідомий. Маршрути турів похмурого туризму постійно поповнюються новими місцями, а число екскурсантів зростає. Тому, необхідно послідовне цілеспрямоване вивчення досить специфічного та неординарного виду туризму.

Отже, на сьогоднішній день «похмурий» туризм дійсно потребуваний в багатьох країнах світу, і також має велику кількість його прихильників. В нашій країні цей вид туризму майже недосліджений, не дивлячись на те що, на жаль, існує потужний ресурсний потенціал для розвитку даного виду туризму. Тому, варто спробувати розвивати цей вид туризму по всій країні, для того, щоб залучати іноземців.

Список використаних джерел

1. Lennon J. Dark tourism – the attraction of death and disaster / J. Lennon, M. Foley. – London : Continuum, 2000.
2. Катастрофа дирижаблю «Гінденбург» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://maxpark.com/community/5325/content/2026746>. – Назва з екрана.
3. Темний туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://travel.biletplus.ru/dostoprimechatelnosti/424-temnyj-turizm/>. – Назва з екрана.
4. Похмурий туризм стає все більш модним [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tourist.net.ua/2015/07/mrchnij-tourism/>. – Назва з екрана.
5. Темний туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://musei-smerti.ru/temnyiy-turizm/>. – Назва з екрана.

Є. І. Гірняк, викладач

*Комунальний вищий навчальний заклад
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради, м. Запоріжжя
evhenhirnyak@gmail.com*

НЕОБХІДНІСТЬ ПОКРАЩЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Рекреаційний туризм України, навіть в умовах військового конфлікту на території України та анексії Росією Криму, має дуже великий потенціал і не займатися зараз розвитком рекреа-